

Arbets- och företagsnämnden

Statusrapport och uppföljning av genomförandeplan ensamkommande barn och unga

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Totalt ansvarar kommunen för 194 ensamkommande barn och unga. Av dessa är 25 asylsökande, 137 har permanent uppehållstillstånd, 19 har tillfälligt uppehållstillstånd och 13 har fått avslag men bor kvar på grund av verkställighetshinder.

Under april månad har utfallet av den faktiska boendekedjan för ensamkommande barn/unga gått i riktning med den prognostiserade boendekedjan för 2018. Detta innebär en minskning av antalet placeringar i jourhem och hem för vård eller boende (HVB) samt ökat antal placeringar inom boendeformerna stödboende plus och stödboende minus/träningslägenheter. Under april har inga nya anvisningar av ensamkommande barn mottagits. Under 2018 har totalt fyra nya anvisningar av ensamkommande barn mottagits i Nacka.

På grund av ett lägre antal anvisningar av ensamkommande barn under årets inledande månader och ett högre antal avslutade ärenden än förväntat, har prognosen för boendekedjan för Nackas ensamkommande barn/unga reviderats från föregående månad.

För de fall målen kring genomsnittlig dygnskostnad per barn samt genomsnittlig kostnad för myndighetsutövning inte uppnås beräknas verksamheten ensamkommande barn och unga gå mot ett budgetunderskott på cirka 25 miljoner kronor 2018. Effekten av föreslagna åtgärder bedöms dock minska underskottet. Med ett fortsatt fokus på en effektiv process och aktivt arbete med ungdomarnas framtidsplaner och boendekedja görs bedömningen att en ekonomi i balans kan uppnås under 2019.

Ärendet

I statusrapporten presenteras hur många ensamkommande barn/unga som kommunen ansvarar för i dagsläget samt en redogörelse för boendeformer och asylstatus. Vidare redovisas uppföljningen av den genomförandeplan som antogs av arbets- och företagsnämnden den 14 februari 2018.

I bilaga 1 finns en lista med förklaringar till de vanligaste begreppen som används inom området ensamkommande barn och unga.

Tillstånd att bedriva HVB eller stödboende

Att bedriva verksamhet genom entreprenadavtal med kommunen var undantaget från tillståndsplikt till och med den 15 april 2017. Den 1 mars 2017 beslutade riksdagen att det undantag som då fanns för leverantörer som slutit avtal med en kommun om att bedriva enskild verksamhet i form av hem för vård eller boende, stödboende och andra former av boenden utifrån SOL och LSS skulle tas bort. Det innebär att även dessa verksamheter omfattas av tillståndsplikt från och med den 15 april 2017. Övergångsbestämmelser gällde till och med den 1 april 2018.

Från och med den 3 april har avtalet med ett av kommunens avtalade stödboenden hävts och samtliga 21 ungdomar har omplacerats. Avtalet hävdades på grund av att Inspektionen för vård och omsorg, IVO avslagit verksamhetens ansökan om tillstånd att bedriva stödboende. Ytterligare ett avtal har hävts då verksamheten inte inkommit med en ansökan till IVO om tillstånd att bedriva HVB inom utsatt ansökningstid. Samtliga ungdomar har vid detta HVB fått nya placeringar.

Uppföljning placeringar och mottagande april 2018

Enligt Migrationsverkets fördelningsnyckel kommer cirka 15 ensamkommande barn anvisas till Nacka under 2018. Dessutom kvarstår 14 från anvisningskvoten för år 2017. Sedan förra månadens rapportering har inga nya anvisningar mottagits. Fyra ensamkommande barn har anvisats till kommunen under året, varav två har avvikit.

Totalt ansvarar kommunen idag för 194 ensamkommande barn, varav 24 flickor. Av dessa är 25 asylsökande, 137 har permanent uppehållstillstånd, 19 har tillfälligt uppehållstillstånd och 13 barn har fått avslag men bor kvar på grund av verkställighetshinder, det vill säga de är under 18 år och anses inte ha ett ordnat mottagande i hemlandet. I tre fall har Migrationsverket tagit beslut om familjeåterförening vilka väntas ske under maj 2018. Av de barn som kommunen ansvarar för bor 122 i Nacka och 72 i andra kommuner. I tabell 1 tydliggörs fördelningen av boendeformer samt antal i Nacka kommun eller annan kommun. Tabellen visar en viss ökning av andelen placeringar i Nacka kommun i jämförelse med föregående månad, andelen är 63 procent i april vilket är en ökning med tre procent sedan mars och beror på den större antalet avslut av barn/unga bosatt i andra kommuner.

Tabell 1) Antalet placeringar per boendeform och kommun april 2018

Boendeform	Nacka kommun	Annan kommun	Totalt
Familjehem	5 (5)	1 (1)	6 (6)
Familjehem konsulentstött	1 (1)	5 (8)	6 (9)
Familjehem släkting	6 (7)	1 (1)	7 (8)
HVB	17 (15)	0 (2)	17 (17)
HVB +	5 (4)	9 (9)	14 (13)
Jourhem konsulentstött	3 (3)	39 (42)	42 (45)
Jourhem släkting	1 (1)	1 (0)	2 (1)
Stödboende – (träninglägenhet)	60 (52)	13 (13)	73 (65)
Stödboende +	24 (34)	3	27 (39)
Total	122 (122)	72 (81)	194 (203)

Siffror inom parentes avser föregående månad.

Tabell 2) Status för uppehållstillstånd fördelning april 2018

Antal barn	Asyl-sökande	PUT	TUT	Avslag	Totalt
Nacka kommun	12 (17)	92 (88)	13 (12)	5 (7)	122 (122)
Annan kommun	13 (15)	45 (51)	6 (7)	8 (6)	72 (92)
Totalt	25 (32)	137 (139)	19 (19)	13 (13)	194 (203)

Siffror inom parentes avser föregående månad.

Uppföljning fokus etablering och individanpassad boendekedja

Boendekedjan för Nackas ensamkommande barn/unga har i april månad inte helt gått linje med planerad boendekedja. Många ungdomar har en mer självständig boendeform, vilket syns i det ökade antalet träninglägenheter, se tabell 3. De omplaceringar som gjorts på grund av avtalshävningarna har dock inneburit att färre ungdomar bor i stödboende plus och fler i HVB. Detta kommer dock ändras i och med att flera av de nu omplacerade ungdomarna fortsätter sin boendekedja.

Det fortsatt höga antalet avslag på asylansökningar innebär ett ytterligare lägre antal barn och unga i kommunen än vad som prognostiserats. Nedanstående tabell redogör för varje barn/ungdoms planerade boendekedja, samt den aktuella informationen om status och ålder som delgivits kommunen, per den 23 april. Tabellen tar inte hänsyn till eventuella avslag i öppna asylutredningar, vilket medför att det faktiska antalet individer/placeringar sannolikt kommer att bli färre.

Tabell 3) Ensamkommande barn/unga per boendeform samt planering framåt

Boendeform	Mars	April	2018-06-30	2018-09-30	2018-12-31	2019-03-31
Familjehem	6	6	10	13	13	13
Familjehem konsulentstött	9	6	8	9	9	8
Familjehem släkting	8	7	7	8	7	7
HVB	17	17	13	12	5	4
HVB +	13	14	9	5	4	3
Jourhem konsulentstött	45	42	26	11	3	2
Jourhem släkting	1	2	2	1	0	0
Stödboende -	65	73	80	89	97	100
Stödboende +	39	27	33	32	40	33
Summa	203	194	188	180	178	170

Boendekedjan planeras utifrån aktuell fastställd information om status och ålder.

Framtidsplan – ett stöd för den unge på sin väg mot ett självständigt liv

I nuläget har 85 ungdomar en framtidsplan, en ökning med 15 sedan mars. Framtidsplanen är ett verktyg för att stärka fokus på etablering och ska stötta ungdomarna på sin väg mot ett självständigt liv.

Uppföljning av åtgärder för en ekonomi i balans

Snabbare boendekedja med bibehållen rättssäkerhet

Under månaden har 30 omplaceringar gjorts, huvuddelen av dessa har inneburit att ungdomarna har omplacerats från de boenden vars avtal hävts.

Verksamhetens genomsnittliga totalkostnad för placering av ensamkommande barn/unga är i april månad 1901 kronor per dygn, vilket är en ökning med 150 kronor från föregående månad. I totalkostnaden ingår kostnad för obelagda platser, myndighetsutövning och övriga insatser. Ökningen beror dels på att kostnaderna för obelagda platser och myndighetsutövning ökat på grund av ett snabbt minskande antal placerade barn/unga, men den beror också på att den genomsnittliga boendekostnaden har ökat med 47 kronor per barn och dygn sedan mars månad, se tabell 4. Ökningen av boendekostnad beror på att flertalet av de avslutade placeringarna hade en lägre kostnad än det tidigare genomsnittet.

För att uppnå ekonomisk balans mellan kommunens kostnader och de statliga schablonersättningarna behöver totalkostnaden per placering minskas. Verksamheten behöver därför fortsatt arbeta med fokus på en snabb boendekedja för flytt till billigare boendeformer så snabbt som respektive ungdoms vård- och omsorgsbehov medger, samt anpassa organisationen för myndighetsutövning till det minskade antalet barn/unga. En ekonomi i balans genom en snabb boendekedja förutsätter också att de obelagda platser som uppstår i avtalade boenden vid flyttar kan beläggas utan ”glapp”. Antalet avtalade platser har minskat

under april och förutsättningarna att hålla full beläggning över tid i enlighet med målsättningen är goda.

Tabell 4) Indikatorer för målstyrning och uppföljning

Indikator	Februari	Mars	April	Mål
Genomsnittlig boendekostnad i kr/dygn	1 405	1 340	1 387	1 004
Genomsnittlig kostnad myndighetsutövning i kr/dygn och barn/ungdom	158	184	200	127
Genomsnittlig totalkostnad i kr/dygn	1 614	1 752	1 901	1252*
Beläggning av avtalade placeringsplatser vid månadsskifte	69,7 %	68,5 %	100 %	100 %
Antal barn/unga med en framtidsplan	50	70	85	194

*rörlig siffra, genomsnittlig intäkt kr/dygn

Utnyttjande av avtalade platser

Kostnaden för obelagda platser i avtalade boenden har varit en betydande orsak till den ökade genomsnittliga totalkostnaden under 2018. Efter avtalshävningarna med ett stödboende och ett HVB har verksamheten sedan slutet av april full beläggning på avtalade platser. Beläggningen var lägre under månadens inledande veckor och har ändrats på daglig basis. Boendekedjan, omplaceringar och avslut kommer framöver innebära kortare perioder av obelagda platser, men dessa kommer att hållas på ett minimum då målsättningen är att ha full beläggning över tid.

Myndighetsutövning

Den ökade genomsnittliga kostanden för myndighetsutövning på 16 kronor från föregående månad beror främst på det minskade antalet ärenden. För att anpassa verksamheten till de snabbt förändrade förutsättningarna minskas antalet handläggare under senare delen av våren.

Avtal

Upphandlingarna av kompletterande stödboenden och träningslägenheter planeras att vara klara i maj månad. De upphandlingar som avser jour- och familjehem ska slutföras. Upphandlingarna genomförs i samverkan med Värmdö och Tyresö kommuner. Dialog kring nuvarande avtal med fokus på fortsatt effektivisering fortgår. Effekten av denna åtgärd är fortsatt svårbedömd.

Överklaga Migrationsverkets beslut

Huddinge kommun har överklagat Migrationsverkets beslut att inte betala schablonersättning för kostnader som uppstått efter 18-årsdagen eller dag för åldersuppskrivning i relation till försenad handläggning, men fått avslag. En motsvarande överklagan planeras från Nacka kommun. Återsökning av medel för aktuella fall kommer att genomföras under maj och överklagan kan inte genomföras förrän efter avslagsbeslut från Migrationsverket. Effekten av denna åtgärd är fortsatt svårbedömd.

Bättre prognoser

Verksamheten implementerade under februari ett nytt systemstöd, som ökar förutsättningarna för bättre prognoser och uppföljning av utfall. Verksamheten arbetar fortsatt intensivt med att säkerställa bättre träffsäkerhet och långsiktighet i framtida prognoser.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med att ställa om verksamhetsområdet ensamkommande barn och unga och både säkerställa barns och ungas behov samt säkra en hållbar ekonomi innehåller fortsatt stora utmaningar. Arbets- och företagsnämndens budgettram för verksamheten ensamkommande barn och unga innefattar inga avsatta medel för år 2018. Nämndens uppdrag är att verksamhetens kostnader ska balansera med de statliga ersättningarna som kommunen erhåller. För de fall målen kring genomsnittlig dygnskostnad per barn/ung samt genomsnittlig kostnad för myndighetsutövning inte uppnås beräknas verksamheten ensamkommande barn/unga gå mot ett budgetunderskott på cirka 25 miljoner kronor 2018. Effekten av föreslagna åtgärder bedöms dock minska underskottet. Med ett fortsatt fokus på en effektiv process och aktivt arbete med ungdomarnas framtidsplaner och boendekedja görs bedömningen att en ekonomi i balans kan uppnås under 2019.

Konsekvenser för barn

Det övergripande syftet med verksamhetens är att med fokus på etablering av ensamkommande barn/unga säkerställa en verksamhet som tillgodoser varje barns rätt till utveckling, stöd, trygghet, skydd och rätt till inflytande. Den övergripande målbilden är en verksamhet som möter varje ensamkommande barn på ett individuellt och respektfullt sätt och genom kostnadseffektiva insatser arbetar för en verksamhet med slutmålet etablering genom bostad och egen försörjning. Den beslutade boendekedjan innebär att en del ungdomar kommer att omplaceras från en boendelösning till en annan, men också i vissa fall från sin nuvarande vistelsekommun till Nacka kommun. Genom att erbjuda individanpassade boendelösningar till största delen inom kommunen är målsättningen att Nacka kommun med gemensamma resurser ska erbjuda våra ensamkommande barn och unga ett gott mottagande med fokus på integration och etablering utifrån barnets bästa.

Bilaga

Förklaringar på vanliga begrepp och boendeformer för ensamkommande.

Pia Stark
Enhetschef
Etableringsenheten

Nina Bäckström
Kvalitetsutvecklare
Etableringsenheten